

Для успішного розвитку елементарних математичних уявлень старших дошкільників необхідно формувати пізнавальні потреби, розвивати бажання й уміння нагромаджувати народознавчий матеріал. Без сумніву, виконане дослідження не претендує на повне розв'язання цієї багатоаспектної проблеми.

Ми довели, що народознавчий матеріал математичного змісту можна використовувати як на занятті, так і у повсякденному житті, а засобами ознайомлення дошкільників з народознавчим матеріалом дібрали дидактичні ігри, усну народну творчість.

УДК 373.2.015.31.091.33:796(043.2)

РУСИН Н.М., ЧЕРНІХОВСЬКА Х.,
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІГОР В РОБОТІ ЗІ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ

На сучасному етапі реформування освіти в Україні в умовах підвищення вимог до підготовки дитини - випускника дошкільного закладу – до систематичного навчання в школі (а також в навчальних закладах нових типів) постала проблема підвищення інтелектуальної діяльності дітей, яка ґрунтується на активному мисленні, пошукові різних способів виконання певного завдання і вже в дошкільному віці за певних умов може стати звичною для дитини. Виникла необхідність та узагальнення передового педагогічного досвіду використання інтелектуальних ігор в розумовому розвитку дошкільнят.

Навчання – це тренування розуму, виховання – це формування почуттів і переконань, що керують поведінкою людини. Саме вони визначають громадянина. Важко сказати, що важливіше: виховання чи навчання, але зрозуміло, що ці факти пов'язані між собою.

Як відомо, особливо, активними діти бувають тоді, коли прагнуть досягти ігрової мети. Тому, для підтримання активності у групі зібрано дуже багато ігрового матеріалу з математики, грамоти, ознайомлення з довкіллям, розвитку мовлення тощо. Він цікавий – доступний для дітей. Ребуси, загадки, кросворди, метаграми, шаради криптограми тощо розвивають у малят уміння мислити, здійснювати аналіз, долати труднощі, готуючи матеріал для роботи зі своїми вихованцями педагог, насамперед стежить за тим, щоб подавати завдання, постійно ускладнюючи їх: від простого до складного. Це дає дитині змогу йти вперед, виявляючи свої творчі здібності.

Добирати ігри потрібно дуже широкого діапазону труднощів, щоб вони викликали інтерес дитини протягом тривалого часу.

Щоб зробити процес навчання привабливим для дошкільнят, важливо повсякчас підтримувати в них бадьорий робочий настрій. При цьому не варто вважає Л.Жулідова "полегшувати життя" малому, підказуючи розв'язок. Нехай

знайде його сам. Це стане для нього радісною подією, яка спонукатиме не зупинятися на досягнутому.

Педагог вважає, що не слід вимагати від дитини, щоб вона з першої спроби розв'язала задачу. Коли щось не виходить, заспокоїти її, запевнити, що вона справиться. Хай ніколи не поспішає і не хвилюється, а добре подумає.

За умови правильної організації інтелектуальності ігри дають змогу кожній дитині досягти "стелі" своїх можливостей. В роботі над розвитком творчого мислення дуже важлива роль дорослого. Діти самі не можуть організувати такої діяльності, належно оціните здобуті результати. Вважає розвивальні ігри містком між роботою на заняттях і у повсякденному житті, тому включає ігровий матеріал і в процес заняття – на різних його етапах: для введення нового матеріалу, для закріплення вивченого, для піднесення розумової активності дітей наприкінці роботи в інші режимні моменти.

Кросворд – це гра на відгадування слів, якими заповнюють фігуру з квадратів.

Жулідова Л. вважає, що слід стежити за тим, щоб у кросворд були слова, які складаються тільки із знайомих дітям літер.

Оскільки не всі дошкільнята вміють писати, то вони і вписують слова в кросворд, а складають їх з літер розрізної абетки або з літер для магнітної дошки. Спочатку пропонуються коротенькі кросворди – на два-три слова. Дитині цікаво розгадувати кросворди, коли завдання-запитання різноманітні – знайти відповідь за малюнком, за загадкою, за запитанням, за літературним текстом.

Гарний ефект в індивідуальній роботі дають також розвивальні ігри-забави, ігри-вправи "Добери склад", "Склади слово за схемою тощо. З часом діти дедалі впевненіше почуваються, розв'язуючи різні головоломки. Вони навчаються не боятися труднощів, а шукати шляхи їх подолання, набувають упевненості в своїх силах.

Завдяки цим та іншим іграм дошкільнята свідомо опановують звукову і складову структуру слова, навчаються встановлювати послідовність звуків у слові, аналізувати кожний звук, читати.

Інтелектуальні ігри не тільки активізують розумові здібності дитини, а й розвивають в неї якості, необхідні для подальшої професійної майстерності, в якій би сфері вона потім не працювала.

Комп'ютерні ігри та вправи розглядаються як особливий засіб, що стимулює творчу активність дітей. На відміну від інших видів діяльності, вони найбільш цікаві й доступні. Закладені в них ігрові завдання містять мотив і мету, а також способи і засоби їх вирішення. Працюючи за комп'ютером дитина має реальну змогу: бачити на екрані результат своєї роботи, а в разі потреби вносити зміни у композицію малюнка або відновлювати процес і динаміку творчості; створювати предметні, декоративні і тематичні малюнки та композиції, які у традиційних умовах, а надто на початковому етапі входження у світ образотворчого мистецтва, їй ще не по силі через недостатню

спрямованість графічних умінь і навичок; здійснювати контроль за послідовністю зображення, змінювати його і в процесі роботи почуватися вільно й розкуто; самостійно керувати пропонованою грою і створювати свою власну, що додає віри у себе.

Комп'ютерні ігри не замінюють звичні ігри, а доповнюють їх, збагачуючи педагогічний процес новими можливостями, спонукаючи малят до творчості.

Заняття проводить по підгрупах, і, як правило, присвячує певній темі, протягом тижня вона звучить у творчих іграх дітей, спостереженнях за природою, екскурсіях, у повсякденному житті малят.

Форми виховання і навчання відповідають інтересам і нахилам дітей. Передусім відмовилися від занять шкільного типу, які мають одноманітну структуру, де переважає застосування вербального методу викладу знань, а тому стримується розвиток здібностей і творчості вихованців.

УДК [373.3.015.31:511]:94

САДВАРІ І.І., ЛІБА О.М.,
Мукачівський державний університет

ІСТОРИЧНІ ВІДОМОСТІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ

Народна мудрість говорить, що не знаючи минулого, неможливо зрозуміти справжній сенс сьогодення і мету майбутнього. Це, звичайно, стосується й математики, оскільки математика й історія дві нерозривні області науки. Математика, на відміну від більшості інших наук, має предметом свого вивчення не безпосередні речі, а кількісне відношення і просторові форми, властиві цим речам. Історія математики є частиною всього розвитку людської культури. Історія математики виступає засобом активізації пізнавальної діяльності учнів. У свою чергу початковий курс математики може створити умови для того, щоб школярі побачили світоглядні аспекти математики, усвідомили генезис математичних ідей та шляхи деяких математичних відкриттів, оцінили роль математики в розв'язанні прикладних проблем. Це сприятиме формуванню мотивації учіння школярів, що є однією з найважливіших проблем педагогічної теорії та практики.

Питанням використання елементів історизму при вивченні шкільних предметів присвячені роботи І. І. Бавріна, В. В. Бобиніна, Г. І. Глейзера, Б.В.Гнеденко, Ю. А. Дробишева, Т. А. Іванової, Л. М. Фрідмана та інших.

Аналіз праць вітчизняних і зарубіжних дослідників дає підстави стверджувати, що історичний матеріал на уроках математики в початковій школі виступає, як один із мотиваційних аспектів до вивчення даного предмету. Найважливішим мотивом навчання є пізнавальний інтерес. Інтереси виникають під впливом потреб і існують в нерозривному зв'язку з ними. Інтерес залежить від:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>